

UREDNIKOV KOMENTAR

Prislu_kovanje globalni konverzaciji

Kako se lahko kot lokalno ume__eni arheologi postavimo v odnosu do globalne discipline? Po eni strani pripadamo svetovni skupnosti znanstvenikov, praktikantov in aktivistov, ki v svojih diskusijah prehajajo nacionalne meje, celine, poloble in razredne razlike, po drugi strani pa smo preko svojih nacionalnih in institucionalnih vezi ume__eni v specifi__ne lokalne kontekste, ki so tudi sami razli__no ume__eni v mre__i meja in razpok, ki delijo na__svet na Sever in Jug, na Zahod in ne-Zahod, na razvita in nerazvita gospodarstva in na __lanstvo v vladajo__ih in podrejenih nacijah. Te razli__ne vrste ume__enosti imajo pogosto klju__no vlogo pri tem, kako izvajamo arheologijo in kak__en je na__dostop do virov in strokovnih mre__. Mo__WAC-a pa je prav v tem, da je pozoren na razli__no ume__enost arheologov in da se sku__a kreativno postavljati do tega. Eden od primerov tak__nega delovanja je WAC-ov elektronski forum, kjer vsak, ki se prijavi, lahko prislu__kuje globalni konverzaciji o presenetljivo veliko temah.

Revija *Archaeologies* je dobila nov izgled in novega zalo__nika. Skupaj s sourednico Anne Pyburn z velikim veseljem naznanjava, da se je *Archaeologies* preselila k Springer Pressu. S tem, ko je revija kon__no na__la mesto ob glavnini znanstvene publicistike, lahko __lani WAC veliko pridobijo.

__LANKI

Oblikovanje dedii__ine v izrazito politiziranih okoljih: komentar

Lynn Swartz Dodd

Povzetek

Arheolo__ko delovanje v izrazito politiziranih okoljih ustvarja situacije in tudi vrste novih podatkov, ki jih arheologi ne morejo kontrolirati v samem __asu dogajanja kot tudi ne trajno. Na__komentar obravnava pet razli__nih primerov, objavljenih v *Archaeologies* 2.2 in 3.1, in sku__a identificirati globlje le__e__o dinamiko, ki lahko ustvarja tako eti__no te__avne situacije za arheologe kot tudi potencialno nevarne situacije za druge. Tak__ne situacije vklju__ujejo zahteve, ki jih narekuje upravljanje arheolo__ke dedii__ine, in napake, ki se pri tem pojavljajo, nasprotujo__a vrednotenja dedii__ine, restrikcije v dostopu do potencialnih virov dedii__ine, iskanje ravnote__ja med arheolo__kimi raziskovalnimi cilji in lokalnimi ekonomskimi, politi__nimi in drugimi dru__benimi te__njami in, nenazadnje, tudi kompleksne __ezmejne situacije arheolo__ko identificiranih skupnosti, ki dodatno zapletajo razvjanje dedii__ine v sodobnem kontekstu. Toda, neglede na to, ali je aktivizem del na__e prakse ali na__ih namer, izid arheolo__kih prizadevanj ni nikoli nevtralen.

Rekonstruiranje politike domorodnih identitet v __ileju

Daniella Jofré P.

Povzetek

Raziskava postavlja vprašanje, kako je arheologija rekonstruirala družbene identitete na podlagi materialne kulture in etničnih skupin. V zadnjem času so nekatere domorodne skupnosti iz regije Tarapacá v severnem čileju zahtevale svoje pravice in priznanje, da so one prve nacije Andov. Na podlagi obstoječe zakonodaje in programov, ki jih je razvijala čilenska vlada, so se te skupnosti na novo definirale in reorganizirale na lokalni ravni. Njihove zahteve mečejo senco dvoma na arheološke prakse in produkcijo znanstvenega znanja in na družbene učenke znanja v zvezi z lastništvom zemlje, voda in kulturne dediščine. V družbenem kontekstu Latinske Amerike se je arheologija marsikdaj skušala izogniti politični vlogi, kar pa je imelo za posledico, da so določene zgodovine dobile prednost pred drugimi. Arheologija, kot družbena veda, mora ovrednotiti svoj vpliv na arheološko utemeljene identitete, ki so v različnih politično odtujene, modificirane in prilagajene z namenom ustvarjanja novih predstav o preteklosti, ki naj bi postale legitimne v sedanjosti. Na prispevek čileli na primeru čilenskih Aymarov in legitimnosti njihovih strategij prilaganja podpreti nadaljno diskusijo o politikah identitet.

Ključne besede: južnoameriška arheologija, domorodne identitete, etničnost, ljudstvo Aymara, Tarapacá, Čile

Arheološka dediščina v Gvatemali: domorodni pogled na ruševine Iximiche' Lars Frühsorge

Povzetek

V Gvatemali so lokalni pogledi na dediščino pogosto prezrti. V našem prispevku bomo na primeru višavskih najdišč Iximiche' in Tecpán pokazali na kompleksno razmerje med njima bližnjo domorodno skupnostjo. Čeprav Iximiche' nima kakega večjega pomena za lokalno ekonomijo, pa njegov pomen izhaja iz njegove vloge kraja različnih družbenih in religioznih interakcij. Sledovom duhovnih vezi s tem krajem lahko sledimo v kolonialno obdobje, v novejšem času pa Maji iz cele Gvatemale hodijo na ta kraj, da bi opravljali svoje slovesnosti. Kraj je postal tudi središče konstrukcije identitete lokanih prebivalcev, pan-Majejskih aktivistov in tudi nacije same. Ruševine Iximiche' imajo pomembno vlogo v konstrukciji kolektivnega spomina, ki vključuje tudi ideje, ki so jih od zunaj prinesli krščanska Cerkev, nacionalna vlada, pan-Majejski aktivisti in tudi arheologi.

Kdo je bil prvi? Nacionalizem v slovaški in madžarski arheologiji in zgodovini Eduard Krekovi

Povzetek

Slovaki in Madžari so do l. 1918 živeli kakih tisoč let v skupni državi. Danes, ko arheologi in zgodovinarji živijo in delajo v ločenih državah, se ukvarjajo različnimi vprašanji in ponujajo različne interpretacije preteklosti. Takšen primer je vprašanje prihoda Slovanov in Madžarov v srednje Podonavje. Čeprav je splošno sprejeto, da so Madžari prišli na ta prostor kakih tristo petdeset let po prihodu Slovanov, pa nekateri madžarski znanstveniki poudarjajo t.i. "dvojno naselitev", ki naj bi izhajala iz zveze med Madžari in Huni. Posledično pa lahko v slovaški arheološki literaturi nademo "dokaze" o prisotnosti Slovanov na današnjem slovaškem prostoru še v 4. stoletju ali celo prej; skratka, pred Huni. Na prispevek bo skušal kritično ovrednotiti vrsto teorij, ki ilustrirajo omenjeno slovaško-madžarsko polemiko, in predstaviti družbeno-zgodovinski kontekst in konceptna izhodišča nasprotujočih si interpretacij.

FORUM

Zahodnoafriške perspektive Svetovnega arheološkega kongresa: izzivi in te nje C.A. Folorunso

Povzetek

V prispevku obravnavamo, kako je zahodnoafriška regija bila vključena v nastajanje in same začetke zgodovine Svetovnega Arheološkega kongresa. Natančneje, prispevek opisuje dogodke v zvezi z 9. Kongresom Vseafriške zveze za prazgodovino in sorodne tujice, ki je bil v Josu v Nigeriji l. 1983, ko je bilo na plenarnem zasedanju postavljeno vprašanje apartheida in Južnoafriške republike. Takrat je bila sprejeta rezolucija, ki je obsodila apartheid in zahtevala prekinitev vseh odnosov z južnoafriškimi institucijami ter javno obsodbo vseh arheologov in institucij, ki so ohranjale stike z Južnoafriško republiko. To je kasneje postalo glavna država WAC v odnosu do Južnoafriške republike, ki so jo sprejeli tudi organizatorji kongresa v Southamptonu. Če se zazremo v prihodnost, lahko vidimo še veliko ovir za zahodnoafriško arheologijo, od katerih so mnoge strukturne narave, kot npr. kaznovalna politika vizumov, slaba tečajna razmerja in pomanjkanje sredstev, ki preprečujejo zahodnoafriškim znanstvenikom, da bi polno sodelovali v svetovnem znanju.

Translated from Slovenian by Predrag Novakovi